

PAU-1601100101051500 Seat No. _____
B. A. (Sem. V) (CBCS) Examination
October / November – 2018
Sanskrit : Paper-15
(Sanskrit Bhasha Ane Sahitya)
(New Course)

Time : 2½ Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના/Instructions :

- (૧) દરેક પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.
- (1) All questions carry equal marks.
- (૨) જમણી બાજુ દર્શાવેલ અંક ગુણ દર્શાવે છે.
- (2) Figures to the right indicate marks.
- (૩) દરેક પ્રશ્નનાં ઉત્તર આપો.
- (3) Answer all questions.

- ૧ (અ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે ગદ્યખંડોનો અનુવાદ કરો : ૮
- 1 (A) Translate any **two** of the following passages : 8
- (૧) આલોકયતુ તાવત્કલ્યાણા ભિનિવેશી લક્ષ્મીરેવ પ્રથમમ્ । ઇય હિ સુખટખડ્ગમણ્ડલોત્પલવન વિભ્રમભ્રમરી લભ્મીઃ ક્ષીરસાગરાત્પારિજાત-પલ્લવેભ્યો રાગમિન્દુશકલાદેકાન્તવક્રતામુઙ્ગૈઃ શ્રવસશ્ચલતાં કાલકૂટાન્મોહનશક્તિં મદિરાયા મદં કૌસ્તુભમણેરતિનૈષ્ઠુર્યમિત્યેતાનિ સહવાસપરિચયવશાદ્વિરહ વિનોદચિહ્નાનિ ગૃહિત્વૈવોદ્ગતા ।
 - (૨) યથા યથા ચેયં દીપ્યતે તથા તથા દીપશિખેવ કજ્જલમલિનમેવ કર્મ કેવલમુદ્ધમતિ । તથા હીયં સંવર્ધનવારિધારા-તૃષ્ણાવિષવલ્કીનાં વ્યાધિગીતિન્દ્રિયમૃગાણાં પરામર્શ ધૂમલેખા સચ્ચરિત ચિત્રાણાં વિભ્રમશય્યા મોહદીર્ઘનિદ્રાણાં નિવાસજીર્ણવલભી ધનમદપિશાચિકાનાં તિમિરોદ્ગતિઃ શાસ્ત્રદષ્ટીનાં પુરઃ પતાકા સર્વાવિનયાનામ્ ।
 - (૩) આત્મવિડમ્બનાં ચાનુજીવિના જનેન ક્રિયમાણાનભિનન્દન્તિ । મનસા દેવતાધ્યારોપણ પ્રતારણાદસમ્ભૂતસંભાવન્તેપહતાશ્ચાન્તઃ પ્રવિષ્ટાપર ભુજદ્વયમિવાત્મબાહુયુગલં સંભાવયન્તિ । ત્વગન્તરિતતૃતીયલોચનં સ્વલલાટમાશઙ્કન્તે । દર્શનપ્રદાનમપિ અનુગ્રહં ગણયન્તિ । દૃષ્ટિપાતમપ્યુપકારપક્ષે સ્થાપયન્તિ । સંભાષણમપિ સંવિભાગમધ્યે કુર્વન્તિ ।
 - (૪) ઇદમેવ ચ પુનઃ પુનરભિધીયસે । વિદ્વાંસમપિ સચેતનમપિ મહાસત્ત્વમપ્યભિજાતમપિ ધીરમપિ પ્રયત્ન વન્તમપિ પુરુષ મિયં દુર્વિનીતા ખલી કરોતિ લક્ષ્મીરિતિ । સર્વથા કલ્યાણૈઃ પિત્રા ક્રિયમાણમનુભવતુ ભવાન્ નવયૌવરાજ્યાભિષકમંગલમ્, કુલક્રમાગતામુદ્વહ પૂર્વપુરુષૈરુઠાં ધુરમ્ । અવનમય દ્વિષતાં શિરાંસિ । ઉન્નમય બન્ધુવર્ગમ્ ।

- (બ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે સંદર્ભ સહિત સમજાવો : ૬
- (B) Explain any **two** with reference the context : 6
- (૧) અશિશિરોપચારહાર્યોત્યન્તતીવ્રો દર્પદાહજ્વરોષ્મા ।
- (૨) ચન્દનપ્રભવો ન દહતિ કિમનલઃ ।
- (૩) પુરુષોત્તમરતાપિ ખલજન પ્રિયા ।
- (૪) આરૂઢ પ્રતાપો હિ રાજા ત્રૈલોક્યદર્શીવ સિદ્ધાદેશો ભવતિ ।
- ૨ બાણભટ્ટનાં જીવન અને કૃતિઓ વિશે ચર્ચા કરો. ૧૪
- 2 Discuss in detail about the life and work of बाणभट्टः. 14
- અથવા/OR**
- ૨ 'बाणोच्छिष्टं जगत्सर्वम्' – આ વિધાન ચર્ચો. ૧૪
- 2 Discuss this statement 'बाणोच्छिष्टं जगत्सर्वम्'. 14
- ૩ નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પર સંસ્કૃતમાં નિબંધ લખો : ૧૪
- 3 Write an essay in Sanskrit on any **one** of the following : 14
- (૧) सत्यान्नास्ति परोधर्मः ।
- (૨) गीता-सुगीता कर्तव्या ।
- (૩) विद्याधनं सर्वधनप्रधानम् ।
- (૪) धनमहिमा ।
- ૪ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે છંદને લક્ષણ-ઉદાહરણ સહિત સમજાવો : ૧૪
- 4 Define any **two** 'metres' with its characteristics and examples of the following : 14
- (૧) अनुष्टुप
- (૨) उपजाति
- (૩) द्रुतविलम्बित
- (૪) वसंततिलका
- ૫ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પર ટૂંકનોંધ લખો : ૧૪
- 5 Write short notes on **two** of the following : 14
- (૧) बाणस्य वर्णनकला ।
- (૨) बाणस्य समयः ।
- (૩) शुक्नासोपदेशः ।
- (૪) लक्ष्मी विंशे बाणाणां विचारो.
- (4) The thoughts of Bana about Laxami.